

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐ
Ռ. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«25» 03 2021թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ- 0 0 6 4 - 2 1

Ձեռնարկողը՝

«ԴԵԴԱԼ» ՍՊԸ

Սյունիքի մարզ Եղվարդ համայնք

Գործունեությունը՝

Սյունիքի մարզի Եղվարդի մարմարացված կրաքարերի
հանքավայրից օգտակար հանածոյի արդյունահանման
աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման հաշվետվություն

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի պաշտոնակատար՝

Գ. Գևորգյան

Առդիր եզրակացությունը՝ 5 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

թիվ ԲՓ **0 064-21**

« 25 » 03 2021թ.

Սյունիքի մարզի Եղվարդի մարմարացված կրաքարերի հանքավայրից օգտակար հանածոյի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Ներածական մաս.

Ձեռնակող՝

«Դեդալ» ՍՊԸ

Ներկայացված նյութեր՝

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման հաշվետվություն՝

կից փաստաթղթեր

Գործունեության կատեգորիա՝

/Ա կատեգորիա/

Տեղադրման վայրը՝

Սյունիքի մարզ, Եղվարդ բնակավայր

Եղվարդի մարմարացված կրաքարերի հանքավայրը գտնվում է Սյունիքի մարզի Կապան համայնքի Եղվարդ բնակավայրի վարչական տարածքում, գյուղից 1.2կմ դեպի հյուսիս-արևելք, մարզկենտրոն ք. Կապանից 25.0կմ դեպի հյուսիս-արևելք և վերջինիս հետ կապված է լեռնային ասֆալտապատ ավտոճանապարհով: Հանքավայրի մոտակա բնակավայրերն են Եղվարդ 1.2կմ, Ուժանիս 2.1կմ, Ագարակ 3.7կմ, Խդրանց 3.4կմ:

«Դեդալ» ՍՊԸ-ի կողմից մարմարացված կրաքարերի արդյունահանման նպատակով հայցվող տարածքը արդյունաբերության, ընդերքօգտագործման և այլ արտադրական նշանակության օբյեկտների հողեր են:

Նախատեսվող գործունեությունը համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետի գ) ենթակետի հանդիսանում է Ա կատեգորիայի գործունեության տեսակ:

Նկարագրական մաս. ՀՀ Սյունիքի մարզի Եղվարդի մարմարացված կրաքարերի հանքավայրի պաշարները հաստատվել են Հայաստանի Հանրապետության օգտակար հանածոների պաշարների պետական հանձնաժողովի (ՀՀ ՊՊՀ)-ի 20.09.2002թ.-ի N144 արձանագրությամբ 2002 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ A կարգի 115.8հազ.մ³ քանակությամբ: Մարմարացված կրաքարերը իրենց ֆիզիկամեխանիկական հատկություններով ապահովում են ԳՈՍՍ 9479-98 “Блоки из горных пород для производства облицовочных, архитектурно-строительных мемориальных и других изделий” պահանջներին: Իսկ մարմարացված կրաքարերի արդյունահանման

Նախագծվող տեղամասի ծայրակետերի կոորդինատներն են /WGS -84 համակարգով/

1.	8635084,5	4346001,0
2.	8635229,6	4346108,0
3	8635264.0	4346070,0
4	8635121.2	4345960,5

- Հանքարդյունահանման աշխատանքները կատարել հորատասեպային եղանակով,
- Հանքարդյունահանման աշխատանքները կատարել շուրջտարյա աշխատանքային ռեժիմով՝ 260 օր:

Մարվող պաշարների քանակն է՝ A կարգով՝ 115735մ³, տարեկան արտադրողականությունը՝ 2314.7մ³ մարվող պաշար:

Բացահանքի շահագործման ընթացքում տեղի են ունենում օգտակար հանածոյի անխուսափելի կորուստներ (նախագծային կորուստներ), որոնք բաժանվում են երկու խմբերի: Կորուստներ, որոնք պայմանավորված են հանքավայրի լեռնատեխնիկական և շրջակա միջավայրի պայմաններով: Դրանք այն կորուստներն են, որոնք բնամասերի տեսքով մնում են ընդերքում՝ թողնվում են բացահանքի կողերում հանքաստիճանների եզրերի թույլատրելի թեքությունն ապահովելու համար (6620 մ 3 կամ 5.72 %): 2. Կորուստներ, որոնք մնում են բացահանքի հատակում: Այդ կորուստները կազմում են՝ 4615 մ3 (3.99%): Ընդամենը կորուստները կկազմեն՝ 11235մ3 (9.71%):

Հանքարդյունահանման աշխատանքները սկսելիս ծածկող ապարների շերտը՝ 11.36հազ.մ³, բուլդոզերով հավաքվում է և տեղափոխվում է բացահանքի հարավ արևմտյան մասը և պահեստավորվում ժամանակավոր N1 լցակայանի տեսքով: N1 լցակայան է տեղափոխվում նաև ուժեղ փոփոխված փուխր խեցային կրաքարերը՝ 5700մ³ ծավալով:

Ջրային ռեսուրսների աղտոտում տեղի չի ունենա, քանի որ հանքավայրի տարածքում գրունտային ջրերը բացակայում են: Լեռնային աշխատանքների տեխնոլոգիայով արտահոսքեր չեն նախատեսվում:

Բացահանքի լեռնատեխնիկական վերականգնումները իրականացվելու է բացահանքի շահագործման 20-րդ տարվանից սկսած և ավարտից հետո: Բացահանքի վրա մնացած 860մ³ ծավալը, կտեղափոխվի արդեն արդյունահանված 965.0 և 962.5մ, բարձրության հանքաստիճանների վրա կլցվի 1.8մ բարձրությամբ և կհարթեցվի՝ 480մ² մակերեսով: Հարթեցումը կատարվում է բուլդոզերի օգնությամբ: Հարթեցումը կկատարվի բացահանքի ողջ հարթ մակերեսով՝ 0.75հա ինչպես նաև արտադրական հրապարակը 500մ², ավտոճանապարհները՝ 2100մ², ինչպես նաև նախկինում տեղադրված արտաքին լցակայանի մակերեսը՝ 1960մ²: Ընդհանուր մակերեսը կլինի՝ 12060մ²:

Կենսաբանական ռեկուլտիվացում կկատարվի վերականգնված ողջ տարածքների վրա՝ որոնց ընդհանուր մակերեսը կազմում է 1.2հա: Կենսաբանական ռեկուլտիվացման հաշվարկը իրականացվել է ըստ ոլորտում ընդունված գործակցի՝ 200 000 դրամ մեկ հեկտարի համար: $1.2\text{հա} \times 200\ 000\ \text{դրամ/հա} = 240\ 000\ \text{դրամ}$: Ընդամենը ռեկուլտիվացման ծախսերը կկազմեն՝ $507 + 240 = 747.0\text{հազ. դրամ}$

Շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանն ու մեղմացմանն ուղղված մշտադիտարկումների իրականացման նպատակով նախատեսվում է տարեկան մասնահանել 150.0 հազ.դրամ:

Նախատեսվում է բացահանքում աշխատանքի մեջ ընդգրկել նաև մոտակա գյուղերի բնակիչներին: Ֆինանսական աջակցություններ կցուցաբերվեն համայնքի դպրոցներին, մանկապարտեզին և իրականացվելիք ծրագրերին:

Եղվարդի մարմարացված կրաքարերի հանքավայրի շրջանում բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ, որտեղ իրականացվում է վտանգված էկոհամակարգերի պահպանություն, չկան: Բուն հանքավայրի տարածքը ներառված չէ բնության հատուկ պահպանվող տարածքի սահմաններում: Այստեղ չեն արձանագրվել ՀՀ բույսերի և կենդանիների կարմիր գրքերում գրանցված բուսական կամ կենդանական տեսակներ:

Շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա վնասակար ազդեցության մեղմացման/վերացման նպատակով նախատեսվում են հետևյալ բնապահպանական միջոցառումները, այդ թվում՝

- փոշենստեցման նպատակով փոշեռաջացման օջախների (աշխատանքային հրապարակները, հանքախորշերը, լցակայանները, մուտքային և դեպի լցակայաներ տանող ավտոճանապարհը և այլ) ինտենսիվ ջրում տարվա չոր և շոգ եղանակներին (օրեկան 2 անգամ),
- բացահանքի մշակված տարածության լեռնատեխնիկական և կենսաբանական ռեկուլտիվացիա,
- բացահանքի արդյունաբերական հրապարակի շրջակայքում հնարավոր չափով կանաչապատում տարածքին բնորոշ թփուտներով,
- դիզելային շարժիչներով աշխատող լեռնատրանսպորտային սարքավորումների վրա խլացուցիչների և արտանետվող գազի հոսքի վրա զտիչների տեղադրում՝ թունավոր խառնուրդների չեզոքացման համար,

- նավթամթերքների պահեստավորում և պահում արտադրական հրապարակում հատուկ հատկացված տեղում (բացօթյա կամ ծածկի տակ պահեստ), որին տրվում է համապատասխան թեքություն, որն ապահովում է թափված նավթամթերքների հոսքը դեպի այն հավաքող բետոնապատված հորը,

- օգտագործված յուղերի ու քսայուղերի հավաքում առանձին տարաների մեջ՝ հետագա ուտիլիզացման կամ երկրորդական վերամշակման համար,

- հնամաշ դետալների ու մասերի հավաքում հատկացված առանձին տեղում և հանձնվում որպես մետաղական ջարդոն,

- կենցաղային աղբի տեղափոխվում մոտակա աղբահավաք կետեր,

Կեղտաջրերի հավաքում սեպտիկ հորերում, որը հետագայում դատարկում են հատուկ ծառայության ուժերով,

- կենդանական և բուսական աշխարհի պահպանությանն ուղղված միջոցառումներ՝

Եղվարդի մարմարացված կրաքարերի հանքավայրից հայցվող տեղամասի շահագործման ընթացքում «Դեդալ» ՍՊ ընկերությունը իրականացնելու է շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանն ու մեղմացմանն ուղղված հետևյալ մշտադիտարկումները.

- մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ՝ յուրաքանչյուր շաբաթը մեկ անգամ,

- լեռնատրանսպորտային սարքավորումների աշխատանքային վիճակի՝ մասնավորապես չեզոքացուցիչ սարքավորումների սարքին վիճակի պարբերական մշտադիտարկումներ, տարին մեկ անգամ հաճախականությամբ,

- օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով, աղտոտիչ նյութերով արտադրական հրապարակի, բացահանքի, ճանապարհների շրջապատի հողերի հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով հողերի աղտոտվածության մշտադիտարկումներ՝ վեց ամիսը մեկ անգամ հաճախականությամբ:

Պատճառաբանական մաս. Սյունիքի մարզի, Եղվարդ բնակավայրում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, իրականացվել են հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինները և հասարակայնությունը հավանություն են տվել նախատեսվող գործունեությանը: Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումները, առողջապահության, արտակարգ իրավիճակների, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի ու պաշտպանության նախարարությունները: Նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում նախագծի ՇՄԱԳ հաշվետվությունում նախատեսված միջոցառումների իրականացման արդյունքում տարածքի շրջակա միջավայրի բոլոր բաղադրիչների աղտոտվածությունը կգտնվի թույլատրելի նորմերի սահմաններում:

Փորձաքննական պահանջներ

- Աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է առավելագույնս հետևել հաշվետվությունում և նախագծային փաստաթղթերում ամրագրված տեխնոլոգիական նախագծման նորմերին, բնապահպանական և սոցիալական կառավարման ծրագրի պահանջներին (շրջակա միջավայրի՝ մթնոլորտային օդի, հողի, ջրային ռեսուրսների, կենսաբազմազանության վրա ազդեցության կանխարգելմանը, նվազեցմանը կամ բացառմանն ուղղված բնապահպանական, արտակարգ իրավիճակների, անբարենպաստ պայմանների և վթարային իրավիճակների հետևանքով առաջացող հնարավոր ազդեցությունների մեղմացմանն ուղղված միջոցառումներ և ծրագրեր):

